

uspeh, katerega bo slavnost dosegla. Končno še odločno svarimo pred prevelikim uživanjem opojnih pijač pri narodnih slavnostih. Za pijanostjo sledi telesni in duševni „maček“, ki znatno pokvari uspeh takšnih prirediteljev. Le trezen narod ima bodočnost!

Trgovska šola v Ptuj. Ptuj je gospodarsko središče ozemlja, ki obsega Ptujsko polje, Haloze in Slovenske gorice in šteje okoli 100.000 prebivalcev. To ozemlje ima veliko pridelkov za izvoz ter potrebuje mnogo raznega blaga iz drugih krajev. Zato je bila trgovina že prej dobro razvita in bo se brez dvoma še bolj razvila zdaj, ko smo blizu državne meje. Za trgovino pa je treba trgovcev, ki ne gledajo le na trenutni dobiček, ampak imajo dobro strokovno izobrazbo in smisel za širše narodne potrebe, da postanejo gospodarski in kulturni pionirji svojega okoliša. Primerno izobrazbo za trgovca nudi le strokovna trgovska šola. Da bo šola dobra, morajo njeni učenci biti že dobro pripravljene. V trgovske šole se sprejemajo učenci, ki so dovršili 4 razrede gimnazije ali realke ali včasih meščansko šolo. Takšnih danes nimamo. Nasprotno pa je mnogo trgovskih sinov iz mesta in iz dežele, ki vsled vojne niso mogli iti v šole, zdaj pa bi radi izpopolnili svojo izobrazbo, a so prestari za gimnazijo, realko ali meščansko šolo. Istotako je res, da nam manjka trgovskega naraščaja. Zato se je sprožila misel, da se v Ptuj letos otvori pripravljalni razred, prihodnje leto pa bi sledila državna dvoletna trgovska šola, kakoršna je v Ljubljani in kakoršne se snujejo po drugih mestih Slovenije. V pripravljalni razred trgovske šole se sprejemajo brez izpita učenci z izpolnjenim 13. letom, ki so dovršili 1—2 razreda gimnazije ali realke ali 5—6 razredov ljudske šole. Pouk bo se vršil po učnem načrtu pripravljalnega razreda slovenske trgovske šole v Ljubljani in bo obsegal predmete meščanske šole s posebnim ozirom na potrebe trgovske šole. Poučevali bodo profesorji gimnazije in učitelji deške meščanske šole. Vstopnina se plača samo prvič pri vstopu in bo znašala 5 K, prispevek za učila 20 K se plača vsako leto in bo se porabil za nabavo učil, šolnina bo ista kakor na gimnaziji 60 K na leto. Učenci pripravljalnega razreda trgovske šole lahko stanujejo v Dijaškem domu v Ptuj, vodstvo preskrbi svojim gojencem vse potrebno glede sprejema.

Šolski sluga, mizar, ki se je javil za službo na gimnaziji, se naj oglasi pri mestnem uradu v Ptuj za službo.

Stanovanja za dijake se iščejo za prihodnje šolsko leto. Kdor hoče vzeti dijake na stanovanje, naj to naznani ravnateljstvu gimnazije in določi ceno za stanovanje samo ali za stanovanje in hrano.

Samoumor v Pušencih. Dne 10. t. m. popoldan se je 33 let stari pekovski pomočnik Franc Podplatnik v Pušencih obesil. Vzrok samoumora je baje, da mu je bilo letos neka večja vsota denarja ukradena.

Pri kopanju utonil. Dne 10. t. m. opoldan utonil je pri kopanju 10 let stari posestnikov sin Štefan Slamenshek v Dravi pri sv. Marku. Slamenshek se je kopal v družbi drugih otrok, ki pa niso bili toliko plavanja veščji, da bi ga zamogli rešiti. Utopljenca še do sedaj niso našli.

Sv. Barbara v Halozah. Na shodu dne 11. avg. t. l. se je zbralo prilično 400 kmetovalcev. Dr. Tone Gosak je kot govornik J. D. S. izvajal: Na sokolski slavnosti 1. 14. je izrazil upanje na združitev Slovencev in Hrvatov. Zgodilo se je mnogo več in mnogo prej, nego je takrat in še pozneje pričakoval. Vsa tri jugoslovanska plemena so se rešila tujih jarmov, nastala je velika svobodna Jugoslavija. Čuvaj na zunaj in na znotraj je jugoslovanska demokratična stranka. Ta stranka je predvsem jugoslovanska. A) Najvišji ideal je Jugoslavija. Vsled tega zahteva najstrožje postopanje napram boljševikom, ki so uničili Rusko in Ogrsko. B) Vsaka ped zemlje, kjer prebivajo Jugoslovani mora pripadati k Jugoslaviji, preje se ne sme mirovati. C) Vse prebivalstvo Jugoslavije mora

postati v resnici jugoslovansko. Zgrešeni sinovi pripadniki „štajeršijanske“ stranke naj vstopijo po spoznanju v krog stranke ter postanejo njeni sobojevniki. J. D. S. je v resnici demokratična. A) Ljudstvo je nositelj državne moči po njenih načelih. B) Stranka zahteva v istini demokratično volilno pravico s proporcem, volilno pravico naj imajo ženske in moški. C) J. D. S. obsega vse stanovne jugoslovanskega naroda ter je na stališču, da morajo pozamezni stanovi svoje egoistične zahteve drugim stanovom na ljubo krčiti. J. D. S. pa priznava kmečkemu stanu prvenstvo. Najmanjše tri četrtine članov vodstva naj izhajajo iz kmečkega stanu. Govornik je obširno razvijal to točko ter omenil med drugim kmečki svet v Ljubljani in kmečko tajništvo v Ljubljani in Mariboru. J. D. S. je storila vse in stori vse, da se uveljavijo koristi kmečkega stanu. Nato razpravlja govornik o delu naših poslancev v vprašanjih. 1. Carine. 2. valute. 3. agrarne reforme. Obširno razpravlja o agrarni reformi, katere razvoj se nahaja sedaj v tretji etapi. Prva je bila l. 1791, v podobi Jožefovega robotnega patenta, s katerim se je odpravilo gotovo vrsto tlake. To je bila posledica francoske revolucije in takratnih humanističnih idej. Druga stopnja je bila l. 1848, katerega se je odkupilo zemljišča in se je odpravila tlake. Tretja stopnja pride sedaj. Razdeliti se morajo v tujih rokah se nahajajoča posestva v Jugoslaviji. Agrarne reforme obsega predvsem 4 glavne točke. 1. Velika veleposestva nahajajoča se po večini v tujih rokah morajo postati v resnici narodova last. 2. Zavarovanje kmečkih poslov se mora v interesu intenzivnega obdelovanja kmečke posesti izvesti zakonitim putem. 3. Ustvarijo se naj državno vzorna posestva, ki bodo kmetovala vzorno za kmete. 4. Poleg politične države naj se izvede gospodarska stran države, potem zadrug. Vsak kmet mora biti član zadruge. Le ta vodi gospodarstvo kmeta po enotnih načelih. Tudi mali posestnik mora postati deležen doere strani obdelovanja zemlje z stroji. Vsa Jugoslavija mora biti preprežena z zadrugami, ki morajo tvoriti trdno gospodarsko organizacijo. Zadrugištvo mora ostati izven političnega boja. Jugoslovanske zadruge morajo pripadati zvezi svetovnega zadrugištva, katerega sedež je sedaj v Londonu. J. D. S. šteje 116 poslancev, ki so se resno trudili ustvariti državi ugodne gospodarske prilike. Ker so zadeli na upor pri nekaterih ministrih so morali slednji odstopiti. Član naše stranke dr. Davidović ustvarja novo ministerstvo. Govornik je prepričan, da prevzamejo vlado moderno izobraženi možje, s čemur podana možnost dobrih gospodarskih napredkov. Prvo utegne biti demobilizacija znatnega dela starejših mož, ki se vrnejo rodni grudi. Nadalje se bo zavaroval nemudoma naš denar pred nevarnostjo nadaljnega falsificiranja in množenja. Potem se bode odpravila carina za neobhodno potrebne pridelke in izdelke. Otvorile se bodo meje polagoma in zadihali bomo prosteje in svobodneje. Govornik trdno upa, da nas nova vlada povede polagoma na pot in smer starih predvojnih razmer. V tem upanju konča govor. Potem se je razvila debata in pristopilo jn čez 100 novih članov h krajevni organizaciji J. D. S.

Shod v Majšpergu. V nedeljo dne 17. t. m. se je vršil shod v Majšpergu. Predsedoval je predsednik Turkuš. Govoril je g. dr. Gosak o aktualnih vprašanjih. Shod je posetilo prilično 200 ljudi. Med drugimi tudi domači g. župnik, ki je prav pozorno poslušal. Ko so se pa končanem govoru predlagale resolucije, v katerem se je izrekle zaupanje našim zastopnikom v vladi in našim poslancem, se je g. župnik oglasil k besedi. Pohvalil je govornika, da je govoril jako lepo in plemenito, da se tudi strinja s resolucijami. Pripomnil pa je, da so poslušalci pristali kmečke zveze, ker hoče J. D. S. križe vreči iz šole. Dr. Gosak je na to vzel iz svoje taške program J. D. S., ter je prečital točko 7 verstvo, ki se glasi: „Spoštujemo verstvo kot naraven činitelj v človeškem čustvovanju.

Isto velja za njega javno udejstvovanje, njegova svoboda mora varovati država. Stojimo na stališču verske strpnosti in enakopravnosti vseh verskih naziranj, smo pa zoper vsako strankarsko zlorabljenja verstva. Obrnil se je proti župniku ter mu izjavil: „Vi zlorablimate vere v strankarske svrhe, rabite je kot agitacijsko sredstvo, ljudstvo je prebujeno in vidi to samo. Ljudje bode tudi sami volili stranke, v tem slučaju se je že.“ Na to se je obrnil napram poslušalcem ter dal resolucije na glasovanje. Vsi prisotni so glasovali za resolucije, ter s tem izrekli popolno zaupanje zastopnikom v vladi J. D. S. v Belgradu, v Ljubljani in narodnim poslancem J. D. S. Razumni ljudje so uvideli, da je župnik govoril neresnico.

Shod pri Sv. Urbanu. V nedeljo dne 24. t. m. se vrši pri Sv. Urbanu pri Ptuj shod krajevne organizacije J. D. S. ob 8. uri zjutraj v šolskih prostorih.

Politične vesti.

Precejšnja teritorijalna pridobitev naše kraljevine. Uspeh naše mirovne delegacije. (Sl. N.) Pariz, 18. avgusta. Vaš informator izve, da je kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev prisojena cela Bačka in velik del Baranje ter da je tudi mesto Pečuh definitivno jugoslovansko. (Ogrski komitat Basc-Bodrog ali Bačka leži med Donavo in Tiso, meri 11.797 kvadratnih kilometrov in ima okrog 800.000 prebivalcev, od teh 70 odstotkov Srbov, ostal so kolonsiti, Slovaki, Rusini, Madžari, Nemci, Židje. Bačka je izredno bogata na žitu, kakor sosednji Banat in je svoječasno tvorila bistveni del srbske Vojvodine. Ogrski komitat Baranja leži na desnem bregu Donave in levem bregu Drave, meri 5133 kvadratnih kilometrov in šteje nekaj čez 350.000 prebivalcev, 65% je Srbov in Hrvatov (poslednji doslej imenovani Bunjevci, Šokci itd.) ostanek so zopet Madžari in Nemci. Glavno mesto je Pečuh, znano v zgodovini turških bojev. Blizu Pečuha se nahaja velik premogovnik, ki daje dnevno nad 300 vagonov dobrega premoga. Baranja je vrhu tega znana po živinoreji in vinarstvu. S tem, da sta obe pokrajini definitivno zasigurani našemu kraljestvu, smo gospodarsko in narodno pridobili mnogo za bodočnost in se zelo ojačili. Ta uspeh naše delegacije vsled tega toplo pozdravljamo.)

Proglas Prekmurcem. LDU Murska Sobota, 17. avgusta. Civilni komisar za Prekmurje, dr. Lajnsič je izdal Prekmurcem nastopni proglas: Podpisani zastopnik jugoslovanske vlade naznanjam ljubim Prekmurcem: 1. da je zasedeno Prekmurje del Jugoslavije poleg odločbe pariške mirovne konference, to je, stalne večno jugoslovanske zemlje, del Slovenije. Vi niste več Ogri, temveč jugoslovanski sinovi domovine Jugoslavije, po rodu Slovenci. Naša vlada ima moč, da to dobljeno zemljo, da naše rešene brate obdrži pod svojim krilom. Naše junaško vojaštvo bo branilo, kar je našega. Tistim, ki golčijo, da je ta rešitev še nastalna in samo začasna, se nasmejte in opomnite jih, naj ne širijo laži in nezaupanja. Rešenje je dovršeno. 2. Kdor ima proti komu kakšen srd, naj mu odpusti, izlepa naj sovraž. naše pridobi, s tem bo več hasnil domovini in sebi, kakor z ovadbami in obsodbami. Samo tisti naj se tožijo, ki se iz milega postopanja in ravnanja še norčujejo in ki so nezahvalni in nezadovoljni. 3. Proti svoji domovini in lastnim bratom greše tisti, ki samo iz dobičkaželjnosti spravljajo zrnje preko meje. S tem večajo draginjo v našem bogatem kraju, tarejo siromaka in povzročajo pomanjkanje ter spravljajo svoje trpeče brate v nevoljo. Kdor se upa to na dušo jemati, ne računaj tem, da pride pred kaznujočo pravdo. 4. Vsak, ki ima kakšen posel, naj se obrne na moj urad v Radgoni (v gostilnici „Pri solncu“ pri Voglarju). Z jugoslovanskim pozdravom civilni komisar za Prekmurje: dr. Lajnsič.